

Kunskapsskolan Sverige AB

Rektorn vid Kunskapsgymnasiet Uppsala

Beslut för gymnasieskola

efter riktad tillsyn av
Kunskapsgymnasiet Uppsala
i Uppsala kommun

Tillsyn i Kunskapsgymnasiet Uppsala

Skolinspektionen genomför en riktad tillsyn av bedömning och betygssättning under hösten och vintern 2012. Vid den riktade tillsynen besöker Skolinspektionen Kunskapsgymnasiet Uppsala i Uppsala kommun.

Kunskapsgymnasiet Uppsala besöktes av Skolinspektionen den 19 november 2012.

Fakta om skolan

Kunskapsgymnasiet Uppsala är en fristående gymnasieskola som ingår utbildningsföretaget Kunskapsskolan Sverige AB som utbildar cirka 10 000 elever inom grundskolans årskurs 4-9 och gymnasiets studieförberedande program.

Kunskapsgymnasiet Uppsala omfattar tre studieförberedande program: det naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och ekonomiska programmen. Vid tiden för tillsynsbesöket går 114 elever i skolan. Lärarna är organiserade i tre arbetslag, ett för varje årskurs. Arbetslagsledarna bildar tillsammans med rektor skolans ledningsgrupp. I skolan finns också två ämneslag: ett för lärare i matematik och naturorienterande ämnen och ett för övriga lärare. Sammanlagt undervisar fem lärare i ämnena engelska, matematik och svenska i skolan. Lärarna i svenska och engelska är ensamma i sina ämnen på skolan.

Skolinspektionens omrättning av nationella kursprov

Skolinspektionen har rättat om 2011 års nationella prov i kursen Svenska B från Kunskapsgymnasiet. För delprov B, *Writing*, rättades totalt 50 prov om. Av dessa avvek 32 prov negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga, Skolinspektionen tilldelade 32 av proven ett lägre betyg än ursprungs rättaren gjorde. Fyra av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen när de rättades om. Av de omrättade proven fick 14 prov samma betyg som vid ursprungs rättningen.

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg på Kunskapsgymnasiet Uppsala redovisas i sin helhet på Skolverkets webbplats för information om skolornas kvalitetsarbete och resultat, <http://sir.is.skolverket.se/>. På grund av för få elever saknas redovisning för läsåret 2011/2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har granskat hur Kunskapsgymnasiet arbetar för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Tillsynen har visat att detta arbete kan förbättras. I den riktade tillsynen har Skolinspektionen följt den process kring bedömning och betygssättning som skollagen åsyftar, närmare bestämt *att planera för bedömning, att bedöma och sätta betyg samt att följa upp bedömningen och betygssättningen*. Av utredningen framgår att skolan behöver förbättra sitt arbete inom två av processens delområden.

Utredningen visar att rektorn och lärarna tillsammans behöver skapa strukturer så att arbetet med att bedöma och sätta likvärdiga och rättvisa betyg blir mer systematiskt och regelbundet. I Kunskapsgymnasiet Uppsala finns exempel på hur lärare samarbetar med varandra inom området bedömning och betygssättning. Lärarna diskuterar och samverkar i viss mån kring elevernas prestationer i förhållande till kunskapskraven, rättningen av de nationella kursproven samt kring betygssättningen. Arbete sker dock oftast på enskilda lärares initiativ och är beroende av tid och om det finns någon annan lärare i skolan som undervisar i samma ämne. Här vill Skolinspektionen understryka rektorns övergripande pedagogiska ansvar, vilket bland annat innebär att organisera skolans verksamhet på ett sådant sätt att lärarna ges den tid och möjlighet som de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Vidare behöver rektorn se till att uppföljningsarbetet kring bedömning och betygssättning blir mer systematiskt, så att det arbete som görs följs upp på ett sådant sätt att det leder till utveckling av utbildningen i skolan. Uppföljningen av bedömning och betygssättning sker framför allt på individnivå, vilket gör att det saknas möjligheter att få syn på faktorer som hänför sig till grupp- eller skolnivå. Exempel på sådana faktorer kan vara undervisningens genomförande, synen på betydelsen av nationella provens resultat för kursbetyget eller lokal bedömningskultur.

Skolinspektionen vill samtidigt lyfta fram den målfokusering och struktur som präglar arbetet i Kunskapsgymnasiet Uppsala. Det finns exempelvis ett elevdokumentationssystem där elevernas kunskaper dokumenteras med tydlig koppling till kunskapskraven och som elever och föräldrar har tillgång till. En tydlig struktur för planering, genomförande och återkoppling av elevernas kunskapsutveckling liksom regelbundna betygsavstämningar bidrar till möjligheten att på individnivå göra goda bedömningar. Vidare har lärarna via ett centralt digitalt system tillgång till av huvudmannen framtagna kursplaneringar och bedömda elevexempel som de kan använda och som bidrar till likvärdighet i bedömningarna. Det gör också de ämnesgrupper som anordnas centralt ett par gånger om året.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kunskapsskolan Sverige AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 19 mars 2013** redovisas för Skolinspektionen.

Bedöma och sätta betyg

Bedömning

Huvudmannen för Kunskapsgymnasiet Uppsala måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att bedöma och sätta betyg.

- Se till att lärarna samverkar med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Se till att rektorn skapar förutsättningar för lärarnas arbete med likvärdig bedömning och betygssättning.

Motivering

Av läroplanen framgår att lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att lärarna i Kunskapsgymnasiet Uppsala regelbundet samverkar kring betyg och bedömning med lärare från andra gymnasieskolor inom koncernen. Ett par gånger per år anordnas så kallade ämnesgrupper i gymnasiegemensamma ämnen, då lärarna bland annat diskuterar bedömning och betygssättning och arbetar med elevexempel för olika kunskapsnivåer. Elevexemplens bedömningar är tydligt kopplade till kunskapskraven och framställda så att de ska tjäna som ett stöd i den enskilda lärarens vardag. Materialet görs sedan tillgängligt i ett digitalt system, som samtliga lärare inom koncernen har tillgång till. Skolinspektionen har tagit del av sådan dokumentation i svenska och engelska.

Dock framgår av lärarintervjun att det finns mer begränsade möjligheter till samverkan kring bedömning och betygssättning i vardagen. I exempelvis svenska är läraren ensam undervisande i sitt ämne, vilket gör att det saknas möjligheter till spontana diskussioner kring bedömning av elevernas prestationer i vardagen. I engelska är läraren också ensam undervisande lärare. Ytterligare en lärare med utbildning i engelska finns i skolan, men har inte undervisning i engelska i sin tjänst innevarande läsår. Av intervjun framgår att lära-

ren i engelska vid behov har diskuterat bedömning och betygssättning med den andra läraren, exempelvis i samband med de nationella proven.

I matematik finns tre lärare som enligt egen uppgift samverkar med varandra i frågor som gäller bedömning och betygssättning. Oftast sker det informellt i vardagen när behov uppstår.

Enligt uppgift från rektorn och lärarna finns ämneslag som ska träffas en gång i månaden. Av intervjuer och dokumentation framkommer dock att ämneslagstiden inte alltid utnyttjas utan att andra uppgifter får företräde. Enligt matematiklärarna har de träffats en gång den här terminen. Förutom ämneslaget i matematik och naturorienterande ämnen finns ett ämneslag för övriga ämneslärare. Av uppenbara skäl finns det i detta sammanhang inte utrymme för specifika ämnesdiskussioner. Det innebär att det i skolan finns ett flertal ämneslärare som saknar möjlighet att resonera med ämneskollegor, exempelvis kring bedömning av elevprestationer och hur de förhåller sig till kunskapskraven. Skolinspektionen vill i detta sammanhang betona att det är angeläget att lärarna ges förutsättningar att regelbundet samarbeta med andra lärare så att bedömningen och betygssättningen kan bli så tillförlitlig som möjligt.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i att bedöma och betygssätta eleverna i Kunskapsgymnasiet Uppsala. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarna krav och huvudmannen för Kunskapsgymnasiet Uppsala föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 10 § och 3 kap. 14 § skollagen, Lgy11 2.1 Kunskaper / Lpf 94 2.1 Kunskaper.

Följa upp bedömning och betygssättning

Bedömning

Huvudmannen för Kunskapsskolan Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att följa upp bedömning och betygssättning.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och övriga

föreskrifter uppfylls. Av skollagen framgår också att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

Utredningen visar att Kunskapsgymnasiet Uppsala följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå. Vid särskilda konferenser diskuteras elevernas betygsprognoser i förhållande till deras resultat och vid behov fattas beslut om åtgärder för enskilda elever. Enligt uppgift från rektorn och lärarna lämnar lärarna varje år skriftliga reflektioner till rektorn där de beskriver vad som fungerat bra och vad som behöver utvecklas. Det framgår inte av intervjuerna om dessa reflektioner rört bedömning och betygssättning och möjligheterna till likvärdig bedömning.

Av utredningen framkommer att det inte sker någon sammanställning och analys av elevernas resultat på gruppnivå, exempelvis hur det ser ut i olika matematikkurser och över tid. Därmed saknas möjlighet att reflektera över bedömning och betygssättning i ett större perspektiv än på individnivå. Detta gäller även resultaten på de nationella proven som enbart redovisas på individnivå. Rektorn uppger i intervjun att han själv sammanställer resultaten på de nationella proven på kursnivå och använder dem som underlag för diskussion om något resultat skulle sticka ut. Enligt uppgift från rektorn genomförs varje år elevenkäter som analyseras och bildar underlag för systematiska förbättringar. Dock framgår av intervjun med rektorn att de inte särskilt tar upp förutsättningarna för likvärdig bedömning och betygssättning.

Eleverna uppger i samtal med Skolinspektionen att de inte upplever bedömning och betygssättning som likvärdig. Flera elever – av båda könen – talar samstämmigt om hur de uppfattar att lärares bedömningar påverkas av såväl kön som vem man är som individ. Detta har inte kommit till rektorns och lärarnas kännedom.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det finns rutiner och former för bedömning och dokumentation som är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete. Tillsynen visar att de rutiner kring uppföljning av betyg och bedömning som finns främst ligger på individnivå och att det saknas en systematisk beskrivning och analys på grupp- och kurs-/ämneshöjd. Sammantaget gör detta att rektor och lärare saknar viktiga underlag för förbättringar av verksamheten, vilket i sin tur innebär att rektorn inte kan ta det ansvar för en likvärdig och rättvis betygssättning som författningarna kräver.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i uppföljningen av bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen för Kunskapsgymnasiet Uppsala föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 14 § och 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgy11 2.6 Rektorns ansvar /, Lpf 94 2.6 Rektors ansvar.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Eva Lantéli
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

Skolinspektionen har, på regeringens uppdrag (regeringsbeslut U2011/6544/GV), i uppgift att årligen genomföra en viss central rättning av nationella prov inom grundskolan och gymnasieskolan. Syftet med en central rättning av nationella prov är främst att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av proven över landet. I uppdraget ingår också att "utifrån indikationer på betydande avvikelser när det gäller dels rättning av nationella prov, dels betygssättning på nationella prov och i ämnen och kurser, vidta lämpliga åtgärder inom ramen för sin tillsynsverksamhet."

Den riktade tillsynen av området bedömning och betygssättning är en del av detta uppdrag. Under vårterminen 2012 genomförde Skolinspektionen en omrättning av nationella prov från 2011. I anslutning till omrättningen gör Skolinspektionen under hösten och vintern 2012/2013 en riktad tillsyn av de skolor som uppvisar de största avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning. Tillsynen fokuserar på huruvida skolan arbetar i enlighet med författningarna vad gäller en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Tillsynen omfattar 20 skolor, varav tio är grundskolor och tio gymnasieskolor. Varje skola får efter tillsynsbesöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. I grundskolan ingår ämnen engelska och svenska i tillsynen. Inom gymnasieskolan granskas kurser i engelska, matematik och svenska. Resultaten från samtliga skolbeslut kommer att sammanfattas i en övergripande rapport som publiceras i slutet av februari 2013.

Skolinspektionens granskning avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Granskningen fokuserar istället på i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar inom det granskade området som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga skolförfattningar. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som skolorna lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Den frågeställning som ska besvaras är följande:

- Arbetar skolan för en likvärdig betygssättning?